

خانه کتاب و ادبیات ایران
در هفته کتاب

در آیین رونمایی از کتاب «اقیانوس آرام» مطرح شد

علامه طباطبایی کمال عرفان و برهان را در وجود خود داشت

دین و آموزه‌های آن نیاز به زبان داریم و قرآن، زبان دین ماست. اگر ما با قرآن و مفاهیم آن آشنا نشویم، درک درستی از آموزه‌ها و معارف دینی نخواهیم داشت. علامه طباطبایی بین عرفان و برهان تفاوتی قائل نبود و قرآن را جامع‌العلوم می‌دانست. متأسفانه ما از قرآن کم استفاده می‌کنیم و خط‌کشی بین عرفان و عقل بی‌معنی است. این استاد دانشگاه گفت: علامه طباطبایی همیشه در اندیشه‌هایش می‌اندیشید؛ فکر جذمی نداشت و آزاداندیش بود. آزاداندیشی یک فیلسوف یعنی همین اندیشه‌اندیشیدن. طباطبایی کسی بود که کمال عرفان و برهان را در وجود خود داشت.

وی افزود: مومن باید تشنه حکمت باشد. روزی علامه طباطبایی از هانری کربن سؤال کرد به دنبال چه هستی؟ گفت دنبال حکمت بودم. در این ۴۰ سال، سراغ فلاسفه غرب همچون کانت و دکارت رفتم. با افکار هایدگر آشنا شدم که بین وجود و موجود تفکیکی قائل نبود و... بالاخره با سلطان حکمت حضرت امیرالمومنین (ع) آشنا شدم.

این نویسنده در ادامه بیان کرد: علامه طباطبایی عالم را تابلوی نقاشی خدا می‌دانست که هرچه در این نقاشی عمیق‌تر می‌شویم، اندیشه ما را بیشتر با خود می‌کشد، چون خداوند عقل و اندیشه ما را طوری آفریده که بدون ممانعت هر چیز زیبایی را درک کنیم. هنر ناخودآگاه در ذهن می‌رود و اندیشه انسان تشنه زیبایی است. ولی عالم نفسانی هم هست که مانع می‌شود. به هر حال جهان از دید علامه طباطبایی تابلویی نقش در نقش است که هر لحظه جلوه‌ای از جمال خدا را نشان می‌دهد و این عقل است که باید این هنر را تشخیص دهد.

یکی از شاگردانش-نقدی بر آن نوشت و تأکید کرد در این کتاب تناقض‌هایی وجود دارد. این موضوع باعث آشفتگی دیگر شاگردان شد اما علامه با دعوت به آرامش خطاب به آیت‌... شبستری گفته که شاید این کتاب تناقض‌هایی داشته باشد، ولی نه آن تناقض‌گویی که شبستری دارد. یکی دیگر از دلایل انتخاب نام اقیانوس آرام برای این کتاب براساس اسناد و مدارک آن است که هانری گرتن؛ فیلسوف، ایران‌شناس و اسلام‌شناس فرانسوی، هروقت کنار علامه می‌نشست، گویی در کنار این اقیانوس (علامه) آرام می‌گرفت.

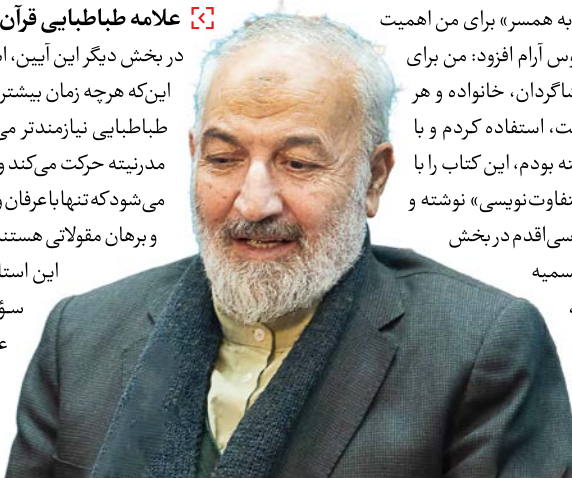
علامه طباطبایی قرآن را جامع‌العلوم می‌دانست

در بخش دیگر این آیین، اسماعیل منصوری لاریجانی با اشاره به این‌که هرچه زمان بیشتر می‌گذرد به آثار بزرگانی همچون علامه طباطبایی نیازمندتر می‌شویم، گفت: زندگی بشر امروزه برای مدرنیته حرکت می‌کند و ناخودآگاه پرسش‌هایی برای او ایجاد می‌شود که تنها با عرفان و برهان می‌توان به آنها پاسخ داد؛ عرفان و برهان مقولاتی هستند که با قرآن ارتباطی ناگسستگی دارند. این استاد فلسفه و عرفان اسلامی با طرح این سؤال که ما چه نیازی به افرادی مانند علامه طباطبایی و اندیشه‌های او در عصر حاضر داریم، افزود: یکی از شاهکارهای فلسفه اسلامی از حکمت ملاصدرا تاکنون این است که ما برای فهم

آیین رونمایی از کتاب «اقیانوس آرام؛ روایت‌هایی از سبک زندگی علامه سیدمحمدحسین طباطبایی» کاری از دفتر نشر فرهنگ اسلامی با حضور محمدعلی عباسی اقدم، نویسنده اثر و اسماعیل منصوری لاریجانی، استاد فلسفه و عرفان اسلامی در خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد.

علامه طباطبایی، اقیانوس است

ابتدای این نشست، محمدعلی عباسی اقدم گفت: این کتاب در هشت فصل ویژگی‌های علامه طباطبایی را به تصویر کشیده، اما دو ویژگی او یعنی «برخورداوری از گوش شنوا» و «عشق به همسر» برای من اهمیت ویژه‌ای داشت. نویسنده کتاب اقیانوس آرام افزود: من برای نگارش این کتاب از منابع موجود، شاگردان، خانواده و هر آنچه نشانی از علامه را در خود داشت، استفاده کردم و با توجه به آنچه در روزنامه‌نگاری آموخته بودم، این کتاب را با سه ویژگی «مفید» و «مختصر» و «متفاوت نویسی» نوشته و به همت نشر فرهنگ منتشر کردم. عباسی اقدم در بخش دیگری از سخنان خود درباره وجه تسمیه این کتاب بیان کرد: علامه طباطبایی، اقیانوس است. او هرگز عصبانی نمی‌شد و به شدت نقدپذیر بود. می‌گویند زمانی که کتاب «المیزان» نوشته شد، آیت‌... شبستری

نشست «جایگاه زنان در آینده ادبیات ایران»؛

زنان نویسنده به علم روز مجهز شوند

مرد سالار می‌زیسته‌اند و در یک برهوت سخت زن ستیز مردسالاری قرار داشتند و در هیچ عرصه‌ای امکان حضور نداشتند.

تا هفتم ۱۶ شاعر زن، در قرن هشتم هشت شاعر، در قرن نهم ۱۷ شاعر، در قرن دهم ۲۵ شاعر و در قرن ۱۱ نیز ۲۵ شاعر زن داشتیم که شیب ملایمی از حضور زنان در عرصه ادبیات شعر کهن را بازگو می‌کند. در واقع این آمار نشان می‌دهد در گذشته تعداد کمی از شاعران در این حوزه فعالیت می‌کردند.

زنان نویسنده سهم قابل توجهی در ادبیات ایران دارند

وجیهه سامانی، داستان‌نویس و دبیر علمی پانزدهمین جشنواره ادبی جلال آل احمد، درباره جایگاه زنان در آینده ادبیات داستانی ایران گفت: ما وقتی در مورد آینده صحبت می‌کنیم، باید با نگاه به گذشته حرف بزنیم و جایگاه گذشته و حال را بدانیم و بعد به آینده توجه کنیم که به کجا خواهیم رسید. در نقطه‌ای که ایستاده‌ایم آینده روشن است اما زنان نویسنده ما در عرصه داستان‌نویسی باید بیشتر خود را به علم روز، دانش، آگاهی، تحقیق و تکنیک مجهز کنند تا بتوانند در آینده ادبیات ایران مطرح و موفق باشند.

وی افزود: امروزه زنان نویسنده سهم قابل توجهی در ادبیات ایران دارند. کاراکتر زنان در آثار مردان نویسنده نیز قابل بررسی است. وقتی به آثاری چون «شهر آهوخانم» اثر علی محمد افغانی که برای همگان شناخته شده است نگاه می‌کنیم به این نتیجه می‌رسیم که شخصیت زن در این گونه آثار شخصیت مفلوک، بی‌سواد، سرخورده، بدون فهم و آگاهی، فقیر و فاقد جهان‌بینی و ایدئولوژی است و در فراز داستان زنان اثرگذاری دیده نمی‌شوند.

دبیر علمی پانزدهمین جشنواره ادبی جلال آل احمد با بیان این‌که شاید اگر یک نویسنده مرد کاراکتر اثرگذار از زن را در قالب داستان خود مطرح می‌کرد، مسأله اثرگذاری زنان متفکر در جامعه زودتر مطرح می‌شد، افزود: در گذشته زنان در یک جامعه به شدت

نشست «جایگاه زنان در آینده ادبیات ایران» با حضور فریبا یوسفی؛ شاعر، وجیهه سامانی؛ نویسنده و دبیر علمی پانزدهمین جشنواره ادبی جلال آل احمد و آناهیتا آروان (به صورت برخط) و سمیه عظیمی ستوده در خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد.

نگاه فرازمانی، آینده روشن شعر زنان را رقم می‌زند

فریبا یوسفی درباره جایگاه زنان شاعر در ادبیات ایران بیان کرد: اگر بخواهم درباره شعر زنان و جایگاه‌شان در آینده ادبیات ایران صحبت کنم، ابتدا نگاهم را به چند بخش که معطوف به زن و نگاه به آینده است تقسیم می‌کنم. وقتی درباره جایگاه صحبت می‌کنیم، این جایگاه می‌تواند منحصر به یک نگاه محدود و صرفاً محدود به موقعیت جغرافیایی شود. کسی که یک کار هنری انجام می‌دهد و به طور خاص در زمینه شعر فعالیت می‌کند، ممکن است سروده‌هایش در حیطه محدود شهر، کشور و حتی جهان مطرح شود. بنابراین وقتی درباره جایگاه صحبت می‌کنیم، چند محدوده در ذهن مان نقش می‌بندد.

وی افزود: به‌نظم ادبیات یا شعر و به‌طور کلی هنر نمی‌تواند منحصر به وضعیت جغرافیایی باشد، به‌ویژه این‌که رتبه و ارزش یک کار هنری با ذات آن هنر مشخص می‌شود و تعریفی فراتر از ابعاد جغرافیایی پیدا می‌کند و بیشتر به ارزش و سطح هنری آن اثر توجه می‌شود.

درباره تعداد شاعران زن در کتاب «تاریخ شعر زنان» اثر دکتر کراچی آمده که در محدوده زمانی قرن سوم تا پنجم فقط سه شاعر زن داشته‌ایم. در قرن ششم

جنسیت در جامعه و با فرهنگ ساخته می‌شود

آناهیتا آروان نیز که به صورت برخط در این نشست حضور داشت، بیان کرد: گروهی در سال ۱۹۸۵ در بررسی موزه هنرهای معاصر نیویورک به این نتیجه رسیدند که در بین ۱۶۹ هنرمند بین‌المللی، فقط ۱۳ زن حضور دارند. این یعنی این موضوع فقط به حوزه ادبیات داستانی محدود نیست و در همه عرصه‌های هنر صدق می‌کند. مسأله این است که بدانیم این مباحث از کجا شروع شده، به کجا رسیده، مادر حال حاضر در کجا قرار داریم و فکر می‌کنیم در آینده چه اتفاقی خواهد افتاد؟

در این زمینه هیچ تصویر روشن و قطعی نمی‌توان ارائه داد. مثل این است که ما را در برابر یک پرده بسیار عریض و طویل از گذشته تا امروز قرار دهند؛ نمی‌توانیم یک تصویر و نمای کلی از پرده‌ای که در برابر ما است ارائه دهیم. وی ادامه داد: حتی در ایران و بین زنان معاصر خودمان بسیاری از داستان‌نویسان این تلقی را قبول ندارند که ما مثلاً نقاش زن یا داستان‌نویس زن داریم. آنها معتقدند که ما داستان‌نویس به معنای داستان‌نویس داریم که این داستان‌نویس می‌تواند زن یا مرد باشد. اگر خاطرات تاج السلطنه که در سال ۱۳۰۳ نوشته شد را فاکتور بگیریم، تا سال ۱۳۱۰ اثر قابل توجهی نداریم. تا سال ۱۳۴۸ که «سووشون» نوشته شد. تمام این دهه‌ها را که بررسی کنیم، یک سری آثار مانند سووشون به نقطه عطف تبدیل شدند، چون تحولات آن دوران را از نگاه یک زن روایت می‌کند.